

Informace o nových zásadách sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací dle nového § 6 odst. 4 ZZVZ

Na základě novely zákona 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, jsou do § 6 odst. 4 ZZVZ od 1. 1. 2021 doplněny nové zásady týkající se sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací. Novela pak také do § 28 (Vymezení některých dalších pojmů) vkládá definice, co se pro účel zákona rozumí sociálním, environmentálním a inovativním zadáváním.

Text novely zní:

§ 6 odst. 4:

Zadavatel je při postupu podle tohoto zákona, a to při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele, povinen za předpokladu, že to bude vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné, dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací ve smyslu tohoto zákona. Svůj postup je zadavatel povinen rádně odůvodnit.

§28 písm. p) až r):

p) sociálně odpovědným zadáváním postup podle tohoto zákona, při kterém má zadavatel povinnost zohlednit například pracovní příležitosti, sociální začlenění, důstojné pracovní podmínky a další sociálně relevantní hlediska spojená s veřejnou zakázkou,

q) environmentálně odpovědným zadáváním postup podle tohoto zákona, při kterém má zadavatel povinnost zohlednit například dopad na životní prostředí, trvale udržitelný rozvoj, životní cyklus dodávky, služby nebo stavební práce a další environmentálně relevantní hlediska spojená s veřejnou zakázkou,

r) inovaci implementace nového nebo značně zlepšeného produktu, služby nebo postupu související s předmětem veřejné zakázky.

Nové zásady jsou všichni zadavatelé (veřejný zadavatel, dotovaný zadavatel) povinni zohlednit při postupu podle zákona o zadávání veřejných zakázek. Povinnost se tedy vztahuje na všechny druhy zadávacích řízení (viz § 3), na všechny druhy veřejných zakázek (služby, dodávky, stavební práce), a to bez ohledu na jejich předpokládanou hodnotu (nadlimitní veřejné zakázky, podlimitní veřejné zakázky i veřejné zakázky malého rozsahu) a platí pro všechna zadávací řízení zahájená od 1. 1. 2021.

Tzn., že tato povinnost platí i pro žadatele/příjemce OP Rybářství, který je dotovaným zadavatelem (má vyšší procento podpory než 50%) a zadává zakázku dle Pravidel pro zadávání veřejných zakázek a výběrových řízení OP Rybářství 2014 – 2020.

Zadavatel tedy již při vytváření zadávacích podmínek u každé jednotlivé veřejné zakázky vyhodnotí, zda je vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné uplatnit zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání i inovací. Pokud z hlediska povahy a smyslu veřejné zakázky bude možné tyto zásady dodržet, musí je při vytváření

zadávacích podmínek (a to včetně hodnotících kritérií) zohlednit, a následně v souladu s takto stanovenými zadávacími podmínkami následně provést výběr dodavatele (§ 39 odst. 2).

Je také možné, že u některých veřejných zakázek nebude vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné nové zásady zohlednit ani v rámci podmínek účasti, ani v rámci stanovení hodnotících kritérií. Obdobně tomu pak může být ve vztahu k aplikaci jednotlivých zásad. Povaha a smysl veřejné zakázky může umožňovat aplikaci všech nových zásad, pouze některé z nich, nebo mohou nastat také situace, kdy není možné uplatnit žádnou z nich. Možnost či nemožnost zohlednit nové zásady je nutné posuzovat u každé veřejné zakázky samostatně.

Zadavatel je dle § 6 odst. 4 poslední věta povinen svůj postup řádně odůvodnit. Zadavatel tak bude muset být schopen obhájit, proč a jak byly zásady zohledněny, případně proč nové zásady zohledněny nebyly. Argumenty pro zvolený postup zadavatele by se měly s ohledem na text § 6 odst. 4 opírat především o povahu a smysl zadávané veřejné zakázky.

Ustanovení § 6 odst. 4 zadavateli ukládá povinnost odůvodnit svůj postup, novela však nestanovuje bližší pravidla k obsahu nebo formě tohoto odůvodnění.

Přesto, že není stanoven požadavek na písemnou formu odůvodnění, ani určen okamžik vzniku odůvodnění, doporučujeme, aby **zadavatel vypracoval konkrétní stručný písemný dokument, který by byl schopen v případě potřeby odůvodnění ve smyslu § 6 odst. 4 na vyžádání doložit s tím, že upozorňujeme, že odůvodnění musí být zadavatel připraven doložit již bezprostředně po zahájení zadávacího řízení.**

V rámci odůvodnění svého postupu by se zadavatel měl zabývat všemi třemi novými zásadami (právě z pohledu, zda je aplikoval či nikoli a proč), a to i přesto, že ne v každé veřejné zakázce musí být (vzhledem k její povaze a smyslu) promítnuty všechny nové zásady.

Při posuzování otázky, ve kterých případech bude vzhledem k povaze a smyslu veřejné zakázky možné aplikovat nové zásady, je potřeba přihlížet také k ostatním zásadám stanoveným v § 6 (všechny zásady je třeba vykládat ve vzájemném souladu, žádná nemá přednost před jinou, zásady stojí rovnocenně vedle sebe) a nelze opomenout ani povinnost zadavatelů postupovat při nakládání s veřejnými finančními prostředky v souladu s principy 3E (hospodárnost, účelnost, efektivnost). Je třeba přihlížet také k dalším relevantním okolnostem vyplývajících například z jiných právních předpisů či specifických podmínek dané veřejné zakázky. Povinnost dodržovat zásady podle § 6 odstavce 4 jiné zákonné povinnosti doplňuje, nemůže tedy vést k pořízování plnění nebo postupům, které odporují principům 3E, nebo jsou jinak nepřiměřené či diskriminační.

Jakmile budou od Ministerstva pro místní rozvoj dostupné další informace k této problematice, neprodleně je zveřejníme.